Dosarul № 2a-178/2023 I instanță
Nr. comp. 2-22139465-06-2a-14092023 judecător Carapirea Veronica

judecătoria Cimișlia
sediul central

D E C I Z I E

26 decembrie 2023 **mun. Comrat**

Colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat
în componența:
președintele completului, judecătorul Starciuc Ștefan
judecători Fujenco Dmitrii și Colev Grigori
grefierului Sobor Marina
cu participarea:
avocatului Berezovschi Vladislav în interesele apelantului Gangan Nicolae
avocatului Arseni Igor în interesele intimatei Gangan Maria
intimatei Gangan Maria
interpretului Topal Olesea

examinând în ședință publică în ordine de apel apelul depus de avocatul Berezovschi Vladislav în interesele apelantului Gangan Nicolae împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia sediul central din 20 iunie 2023, adoptată pe pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Arseni Igor în interesele Gangan Maria către Gangan Nicolai, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere,

audiind raportul judecătorului pe fondul cauzei, argumentele participanţilor la proces şi examinând motivele cererii de apel în raport cu materialele cauzei,

a c o n s t a t a t:

1. <u>Pretențiile reclamantului.</u>

La data de 23 septembrie 2022, avocatul Arseni Igor în interesele reclamantei Gangan Maria a înaintat acţiune în judecată împotriva lui Gangan Nicolai, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere. (f.d.3-5)

În motivarea cererii a indicat că, la data de 17 iulie 2015, Oficiul de Stare Civilă Cimișlia, a înregistrat căsătoria dintre reclamantă și pârât, care a fost trecută în registrul actelor de stare civilă cu nr. 68.

Mai indică, că din căsătorie au un copil minor *****, născut la *****, care la moment locuiește cu reclamanta. Reieșind din motivele, că între reclamantă și pârât există o incompatibilitate de caracter, în familie și în relațiile dintre ei, în ultimii ani, persistă o permanentă stare de neînțelegere, conviețuirea între ei a eșuat și împăcarea este imposibilă.

A solicitat reprezentantul reclamantei, avocatul Arseni Igor desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere.

2. <u>Aprecierea primei instanţe.</u>

La data de 20 iunie 2023, judecătoria Cimișlia sediul central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care cererea de chemare în judecată concretizată înaintată de avocatul Arseni Igor în interesele Gangan Maria către Gangan Nicolai, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia despre desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere, a fost admisă parțial.

S-a desfăcut căsătoria încheiată între Gangan Maria și Gangan Nicolae, înregistrată la data de 17 iulie 2015 de OSC Cimișlia, sub nr.68.

La eliberarea certificatului de divorț a încasa taxa de stat în folosul statului de la Gangan Maria și Gangan Nicolae a câte 500 (cinci sute)% din unitatea convențională, de la fiecare.

S-a determinat domiciliul copilului minor: *****, a.n.*****, IDNP ***** cu mama sa Gangan Maria, IDNP *****.

S-a încasat de la Gangan Nicolae, IDNP ***** în beneficiul Gangan Maria, IDNP ***** pensie de întreținere a copilului minor: *****, a.n.*****, IDNP ***** a câte 2000 (două mii) lei lunar, începând cu data de 23 septembrie 2022 și până la atingerea majoratului copilului.

S-a încasat de la Gangan Nicolae, IDNP ***** în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 720 (șapte sute douăzeci) lei. (f.d.65-66)

La data de 12 iulie 2023, avocatul Berezovschi Vladislav în interesele apelantului Gangan Nicolae ne fiind de acord cu hotărârea emisă, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia sediul central din 20.06.2023, în care a solicitat casarea parţială a hotărârii primei instanțe, în partea ce ține de cuantumul pensiei de întreținere stabilit de instanță, pronunțarea unei noi hotărâri în partea stabilirii pensiei de întreținere prin modificarea cuantumului pensiei de întreținere încasate de la Gangan Nicolae în beneficiul lui Gangan Maria pentru întreținerea copilului minor ***** a.n. ***** în sumă fixa egală cu 1/2 din coșul minim de consum stabilit de Biroul Național de Statistică, câte 1300 lei lunar până la atingerea majoratului copilului. (f.d.70)

Hotărârea motivată a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 17 august 2023. (f.d.79)

La data de 14 septembrie 2023 cauza a parvenit pentru examinare la Curtea de Apel Comrat. (f.d.85)

Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 02 octombrie 2023, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de avocatul Berezovschi Vladislav în interesele lui Gangan Nicolae împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia sediul central din 20 iunie 2023, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de către avocatul Arseni Igor în interesele Gangan Maria către Gangan Nicolai, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia despre desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere.

S-a acordat apelantului termen de 10 zile din momentul primirii copiei prezentei încheieri pentru depunerea cererii de apel suplimentare cu indicarea motivelor de fapt și de drept prin care se întemeiază apelul și pentru achitarea taxei de stat la depunerea apelului în cuantum de 540 (cinci sute patruzeci) lei, taxă ce rezumă din obiectul litigios. (f.d.88-89)

3. <u>Argumentele apelantului înaintate prin cererea de apel.</u>

La data de 13 octombrie 2023, din partea avocatului Berezovschi Vladislav în interesele lui Gangan Nicolae a parvenit apelul motivat împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia sediul central din data de 20 iunie 2023, precum și dovada achitării taxei de stat. (f.d.93-96)

În motivarea apelul a indicat că, potrivit art. 18 alin. (1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului adoptată la New York la 20 noiembrie 1989, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Părinții sau, după caz, reprezentanții săi legali sunt principalii responsabili de creșterea și dezvoltarea copilului. Totodată, potrivit recomandării nr. 21 ,,privind procedura de examinare a cererilor despre încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor" al CSJ, în cazul în care pe parcursul examinării cauzei se va stabili că încasarea pensiei de întreținere sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar. Prevederi analogice se conțin și în Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 15.04.2013, nr.4. în acest sens reiterează că, în situația în care reclamanta solicită pensia alimentară în mărimea de 2000 lei lunar, rezultă că și ea trebuie să fie în stare să-i asigure copilului o întreținere cel puțin într-o sumă nu mai mică decât cea solicitată de la pârât, ori, în caz de imposibilitate, se va încălca principiul vocificat supra potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului.

Conform Hotarîrii CSJ „Privind practica judiciară de soluționare de către instanțele judecătorești a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreținere pentru copii și alți membri ai familiei" nr. 4 din 15.04.2013 (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2013, nr.7-8, pag.23) la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, se va lua în considerare, ca circumstanță stabilită, informația prezentată de Biroul Național de Statistică despre valoarea minimului de existență pentru un copil.

Susține că media de existență pentru un copil de vârsta între 7-17 ani pentru primul semestru al anului 2023 constituie 3162,2 lei, pârâtul este de acord să achite pensie alimentară în mărime de 1582 lei lunar, obligându-se totodată să participe la cheltuieli suplimentare pentru creșterea și întreținerea copilului, după necesitate.

Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 01 noiembrie 2023, s-a acceptat spre examinare apelul declarat de către avocatul Berezovschi Vladislav în interesele lui Gangan Nicolae împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia sediul central din 20 iunie 2023.

S-a dispus intentarea procedurii de apel pe pricina civilă la cererea de chemare în judecată formulată de către avocatul Berezovschi Vladislav în

interesele lui Gangan Nicolae împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia sediul central din 20 iunie 2023, adoptată pe cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de către avocatul Arseni Igor în interesele Gangan Maria către Gangan Nicolai, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia despre desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere.

În vederea pregătirii cauzei au fost efectuate următoarele acte procedurale:

- s-a expediat participanților copia de pe cererile de apel depuse, stabilindu-i termenul de 10 zile de la data comunicării prezentei încheierii pentru prezentarea referinței,

- s-a informat părțile privind faptul că în conformitate cu prevederile art. 362^1 alin. (1) al Cod de procedură civilă al RM ei sunt în drept după expirarea termenului de apel să depună apelul incident nu mai târziu de data depunerii referinței la cererea de apel. (f.d.99-100)

La data de 09 noiembrie 2023, din partea avocatului Arseni Igori în interesele lui Gangan Maria a parvenit referință la cererea de apel înaintată, în care a solicitat respingerea ca fiind nefondată a cererii de apel înaintată de către avocatul Berezovschi Vladislav în interesele apelantului Gangan Nicolae împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia sediul central din 20 iunie 2023. (f.d.105-106)

Prin încheierea Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 13 noiembrie 2023, s-a stabilit ședința de judecată pentru examinarea apelului înaintat. (f.d.107-108)

4. <u>Termenul legal de declarare a apelului.</u>

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel*.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii judecătoriei Cimișlia sediul central a fost pronunțat la data de 20 iunie 2023, (f.d.65-66), iar cererea de apel a fost depusă la data de 12 iulie 2023, (f.d.70), Colegiul judiciar constată că apelul a fost declarat în termenul legal.

5. <u>Argumentele părților:</u>

În ședința instanței de apel, avocatul Berezovschi Vladislav în interesele lui Gangan Nicolae a susținut pe deplin cererea de apel înaintată, pe motivele de fapt și de drept invocate în apel, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea ce ține de cuantumul pensiei de întreținere stabilit de instanță, cu

pronunțarea unei noi hotărâri în partea stabilirii pensiei de întreținere prin modificarea cuantumului pensiei de întreținere încasate de la Gangan Nicolae în beneficiul lui Gangan Maria pentru întreținerea copilului minor ***** în sumă fixa egală cu 1/2 din coșul minim de consum stabilit de Biroul Național de Statistică, câte 1 582 lei lunar până la atingerea majoratului copilului.

În ședința instanței de apel, avocatul Arseni Igor în interesele lui Gangan Maria a solicitat respingerea cererii de apel înaintate, or, instanța de fond legal a stabilit pensie de întreținere a copilului minor *****, a câte 2 000 (două mii) lei lunar, începând cu data de 23 septembrie 2022 și până la atingerea majoratului copilului.

Consideră că în speță nu poate fi modificată hotărârea instanței de fond, or, va influenţa interesele copilului minor.

În ședința instanței de apel, Gangan Maria a indicat că fostul soț nu contribuie cu nimic la întreținerea copilului minor, invocând că suma de 2 000 lei nu este una mare.

În şedinţa de judecată a instanței de apel, reprezentantul Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Cimișlia și Gangan Nicolae fiind citați despre data, ora și locul examinării cauzei, nu s-au prezentat în ședința de judecată, iar reprezentantul Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Cimișlia a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Reieșind din prevederile art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, care prevede că, *neprezentarea în şedinţă de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului*, Colegiul judiciar a decis examinarea cauzei în lipsa părților care nu s-au prezentat la proces.

6. <u>Aprecierea instanței de apel.</u>

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prismele argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul judiciar consideră apelul drept nefondat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în*

hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Potrivit art. 6, § 1 CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil. Dreptul la un proces echitabil vizează respectarea principiului egalităţii armelor, unde fiecare din părţi urmează să obţină posibilitatea de a-şi prezenta cauza în condiţii egale, care să nu plaseze într-o situaţie net dezavantajoasă în raport cu adversarul.

Colegiul denotă că, respectiva normă garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligațiilor instanţei de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analiza ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind unicul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe*.

Potrivit prevederilor art. 118 alin.(1)-(3) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligaţia de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanţei judecătoreşti un demers prin care solicită audierea părţii adverse în privinţa acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanţele pe care instanţa le consideră dovedite. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate*.

Conform prevederilor art. 130 alin.(1), (2), (3) și (5) Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor*

la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanţa constată prin cercetare şi comparare cu alte probe că datele pe care le conţine corespund realităţii.

În conformitate cu prevederile art. 26 alin.(1)-(4) Cod de procedură civilă, *procesele civile se desfăşoară pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei. Instanţa care judecă cauza îşi păstrează imparţialitatea şi obiectivitatea, creează condiţii pentru exercitarea drepturilor participanţilor la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanţelor reale ale cauzei. Egalitatea părţilor în drepturile procedurale este garantată prin lege şi se asigură de către instanţă prin crearea posibilităţilor egale, suficiente şi adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susţinerea poziţiei asupra circumstanţelor de fapt şi de drept, astfel încât nici una dintre părţi să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă*.

Potrivit prevederilor art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate, Colegiul reține că sarcina instanţei de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Respectiv, conform practicii CtEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse

aprecierii şi să nu se limiteze doar la însușirea motivelor şi concluziilor date de instanţa inferioară, *(*cauza *Hirro Balani vs. Spaniei,* nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; cauza *Georgiadis vs. Greciei* nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Astfel, instanţa de apel verificând în raport cu prevederile art. 238-241 Cod de procedură civilă, legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanțe, constată că aceasta urmează a fi menținută, or concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanţele pricinii, normele de drept material fiind aplicate corect.

Colegiul judiciar reţine că, prima instanţă a constatat şi a elucidat pe deplin circumstanţele de fapt importante pentru soluţionarea pricinii, a aplicat corect normele de drept material şi a respectat normele de drept procedural la judecarea pricinii.

La caz, potrivit materialului probator anexat, Colegiul judiciar constată că, la data de 23 septembrie 2022, avocatul Arseni Igor în interesele reclamantei Gangan Maria a înaintat acţiune în judecată împotriva lui Gangan Nicolai, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere. (f.d.3-5)

La data de 20 iunie 2023, judecătoria Cimișlia sediul central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care cererea de chemare în judecată concretizată înaintată de avocatul Arseni Igor în interesele Gangan Maria către Gangan Nicolai, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia despre desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere, a fost admisă parțial.

S-a desfăcut căsătoria încheiată între Gangan Maria și Gangan Nicolae, înregistrată la data de 17 iulie 2015 de OSC Cimișlia, sub nr.68.

La eliberarea certificatului de divorț a încasa taxa de stat în folosul statului de la Gangan Maria și Gangan Nicolae a câte 500 (cinci sute)% din unitatea convențională, de la fiecare.

S-a determinat domiciliul copilului minor: *****, a.n.*****, IDNP ***** cu mama sa Gangan Maria, IDNP *****.

S-a încasat de la Gangan Nicolae, IDNP ***** în beneficiul Gangan Maria, IDNP ***** pensie de întreținere a copilului minor: *****, a.n.*****, IDNP ***** a câte 2 000 (două mii) lei lunar, începând cu data de 23 septembrie 2022 și până la atingerea majoratului copilului.

S-a încasat de la Gangan Nicolae, IDNP ***** în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 720 (șapte sute douăzeci) lei. (f.d.65-66)

La data de 12 iulie 2023, avocatul Berezovschi Vladislav în interesele apelantului Gangan Nicolae ne fiind de acord cu hotărârea emisă, a depus apel împotriva hotărârii judecătoriei Cimișlia sediul central din 20.06.2023, în care a solicitat casarea parţială a hotărârii primei instanțe, în partea ce ține de cuantumul pensiei de întreținere stabilit de instanță, pronunțarea unei noi hotărâri în partea stabilirii pensiei de întreținere prin modificarea cuantumului pensiei de întreținere încasate de la Gangan Nicolae în beneficiul lui Gangan Maria pentru întreținerea copilului minor ***** a.n. ***** în sumă fixa egală cu 1/2 din coșul minim de consum stabilit de Biroul Național de Statistică, câte 1582 lei lunar până la atingerea majoratului copilului. (f.d.70)

Respectiv, Colegiul concluzionează că apelantul nu contestă hotărârea în partea ce ține de desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor, fiind de acord cu hotărârea instanței de fond în această parte.

Astfel, în urma precăutării materialelor cauzei, Colegiul judiciar al instanței de apel constată că hotărârea instanței de fond este legală și întemeiată, iar argumentele cererii de apel neîntemeiate din următoarele motive.

Potrivit speței, Colegiul a stabilit faptul că la data de 17 iulie 2015, Oficiul de Stare Civilă Cimișlia, a înregistrat căsătoria dintre reclamantă și pârât, care a fost trecută în registrul actelor de stare civilă cu nr. 68.

Din căsătorie au un copil minor *****, născut la *****, care la moment locuiește cu reclamanta. Reieșind din motivele, că între reclamantă și pârât există o incompatibilitate de caracter, în familie și în relațiile dintre ei, în ultimii ani, persistă o permanentă stare de neînțelegere, conviețuirea între ei a eșuat și împăcarea este imposibilă. (f.d.6)

Potrivit avizului-concluzie al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Cimișlia nr.1694 din 02.12.2022, în prezent copilul se află în grija şi educaţia mamei, ca după desfacerea căsătoriei, locul de trai a copilului minor să fie stabilit cu mama. Astfel, autoritatea tutelară consideră oportună domicilierea copilului *****, cu mama Gangan Maria. (f.d.17)

Subsecvent, instanța de apel constată că una din cerințele reclamantei Gangan Maria a fost desfacerea căsătoriei cu pârâtul Gangan Nicolae încheiată la data de 17 iulie 2015 la OSC Cimișlia.

Astfel, prin hotărârea emisă la data de 20 iunie 2023 instanța de fond a admis și a dispus desfacerea căsătoriei dintre Gangan Maria și Gangan Nicolae, la caz, nefiind găsite careva impedimente care ar interzice destrămarea familiei vizate.

Or, principiul libertății căsătoriei, potrivit căruia încheierea căsătoriei este expresia consimțământului liber al soţilor, implică şi principiul libertății divorțului, ceea ce înseamnă că voința soţilor, manifestată în sensul desfacerii căsătoriei, nu poate fi nici ea ignorată, căsătoria privind în primul rând şi în mod nemijlocit pe respectivii soţi, fapt ce se explică de ce numai manifestarea de voinţă a unuia sau a ambilor soţi poate declanșa acţiunea de divorţ.

Astfel, instanța de apel conchide că prima instanță corect a admis cerința intimatei în partea desfacerii căsătoriei, mai mult ca atât, apelantul Gangan Nicolae nu a obiectat împotriva cerinței respective.

Conform art. 3 alin. (1) al Convenţiei Internaţionale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 de la New York, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Potrivit art. 5 al Convenţiei, statele părţi vor respecta responsabilitatea, dreptul şi obligaţia pe care le au părinţii sau, după caz, membrii familiei lărgite sau a comunităţii, conform cutumei locale, tutorii sau alte persoane prin lege responsabile pentru copil, de a-i da acestuia, într-un mod care să corespundă dezvoltării capacităților acestuia, orientarea şi sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor pe care i recunoaşte prezenta Convenţie.

În temeiul art. 9 al Convenţiei, statele părţi vor veghea ca niciun copil să nu fie separat de părinţii săi împotriva voinţei lor, cu excepţia situaţiei în care autorităţile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi în conformitate cu legile şi procedurile aplicabile, că această separare este necesară, în interesul superior al copilului. O decizie în acest sens poate să fie necesară în anumite cazuri particulare, de exemplu când părinţii trăiesc separat şi când urmează să se ia o hotărâre cu privire la locul de reședință al copilului.

Conform prevederilor art. 51 alin. (1) și (2) Codul familiei, *se consideră copil persoana care nu a atins vârsta de 18 ani (majoratul). Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepţia cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului*.

Potrivit prevederilor art. 52 alin. (1) și 61 alin. (1) Codul familiei, *copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu buneii, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul când părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei. Drepturile şi interesele legitime ale copiilor sânt apărate de către părinţii lor.*

Dispozițiile art. 62 alin. (1) Codul familiei, stabilește că *drepturile părinţilor nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinţii nu pot prejudicia sănătatea fizică şi psihică a copilului.*

Potrivit prevederilor art.63 alin.(1)-(5) din Codul familiei, *în cazul când părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. În cazul în care părinţii locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinţi vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin acordul părinţilor. Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vârsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.) La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, care va conţine, după caz, şi informaţia disponibilă privind actele de violenţă în această familie şi persoana agresorului familial. În cazul în care lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, până la stabilirea acestuia de către instanţa de judecată, domiciliul copilului este considerat domiciliul părintelui cu care acesta locuieşte permanent. În cazul indicat la alin.(4), părintele care locuieşte separat de copil are dreptul să petreacă timpul cu copilul la domiciliul său, dacă aceasta nu contravine interesului superior al copilului, luându-se în consideraţie vârsta copilului, proximitatea domiciliului părintelui care locuieşte*

separat, frecventarea studiilor/participarea la activităţi extraşcolare, conform unui program stabilit de autoritatea tutelară teritorială.

Potrivit prevederilor art.16 din Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, *fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceştia, cu excepţia cazurilor în care despărţirea de un părinte sau de ambii părinţi este necesară în interesul copilului*.

În contextul normelor de drept citate și a situației de fapt constatate, Colegiul judiciar consideră întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la necesitatea stabilirii domiciliului copilului minor cu mama Gangan Maria. Or, este în interesul suprem al copilului ***** să locuiască alături de mamă la o vârstă atât de fragedă ca acesta –8 ani ani necesită o îngrijire mai sporită și vigilentă.

Sub acest aspect, instanța de apel relevă că prin prisma jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, scopul Convenţiei nu este de a proteja drepturile teoretice sau iluzorii, ci cele concrete şi efective (cauza *Artico vs. Italiei*).

Prin urmare, şi la soluționarea chestiunii privind stabilirea domiciliului copilului minor, condiţia esenţială de care instanţele judecătoreşti au îndatorirea să se pronunţe, constă în interesul superior al copilului, interes ce urmează a fi stabilit prin examinarea tuturor criteriilor consacrate în acest domeniu.

Astfel, în cazul examinării litigiilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor în situaţia în care părinţii locuiesc separat, urmează să se țină cont exclusiv de interesul superior al copilului.

În cauza *Karrer vs. României* din 21 februarie 2012, Curtea a statuat că problemele privind reuniunea dintre părinţi și copii trebuie tratate cu promptitudine, deoarece, trecerea timpului poate avea consecințe iremediabile asupra relației lor, părinţii având prioritate la educația lor faţă de oricare alte persoane.

Încredințarea minorului către unul dintre părinţi, nu trebuie să echivaleze cu diminuarea implicării celuilalt părinte în educația, creșterea și îngrijirea copilului, în cazul apariției unor circumstanţe în exercitarea egală a obligațiunilor părintești, ci trebuie să existe un just echilibru în exercitarea puterii părintești asupra copiilor, deoarece este în interesul copiilor ca aceștia să poată în mod real şi efectiv să aibă legături personale cu ambii părinți.

Interesul superior al copiilor se determină prin examinarea tuturor criticilor de apreciere cum sunt vârsta copilului, conduita fiecărui părinte, situaţia materială,

posibilitățile concrete de a se ocupa efectiv de copil, garanțiile morale pe care le prezintă, aspecte care au făcut obiectul de analiză şi pentru instanţa de fond.

Astfel, Colegiul menţionează că autoritatea părintească asupra minorului nu este doar un drept al părintelui, dar şi un drept al copilului de care copilul poate fi lipsit doar în situaţii speciale ce țin de interesul său superior. Așadar, interesul copilului impune că numai anumite circumstanțe cu totul excepționale să poată duce la o ruptură a legăturii de familie dintre părinte şi copil.

Curtea Europeană în jurisprudenţa sa, a menționat că pentru un părinte şi copilul său a fi împreună reprezintă un element fundamental al vieții familiale, chiar dacă relația între părinţi a fost ruptă (cauza *Elsholz vs. Germania*, hotărâre din 13 iulie 2000, §43).

Totodată, Curtea mai conchide că pentru identificarea interesului superior al copiilor într-un caz particular, trebuie să se țină cont de două aspecte, în primul rând, este în interesul suprem al copilului ca legăturile sale cu familia să fie păstrate, cu excepţia cazurilor în care familia s-a dovedit a fi extrem de nepotrivită şi în al doilea rând este în interesul superior al copilului ca acesta să se dezvolte într-un mediu sigur şi liniștit.

În sensul celor invocate mai sus, se indică că potrivit prevederilor art. 63 alin. (3) Codul familiei, *la determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi*.

Conform art. 73 alin. (2) Codul familiei, *autoritatea tutelară teritorială este obligată să examineze condiţiile de trai ale copilului şi ale persoanei care pretinde la educaţia copilului şi să prezinte instanţei judecătoreşti avizul respectiv*.

Colegiul judiciar constată că la materialele cauzei au fost prezentate actele confirmative cu privire la condițiile de trai ale intimatei și avizul DASF Cimișlia ce au fost în principiu analizate mai sus.

Subsecvent celor invocate, instanța de apel constată ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe prin care s-a indicat că „*Prin urmare luând în consideraţie prevederile art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă şi faptul că reclamanta a solicitat în cadrul şedinţei desfacerea căsătoriei fără acordarea termenului de împăcare şi determinarea domiciliului copilului minor cu ea în caz dacă va fi desfăcută căsătoria iar pârâtul a recunoscut acţiunea în această parte, inclusiv a fost de acord să fie determinat domiciliul copilului minor cu reclamanta, instanţa ajunge la concluzia că urmează a fi desfăcută căsătoria între părți şi*

*stabilit domiciliul copilului minor ***** născut la ***** după desfacerea căsătoriei părţilor, cu mama Gangan Maria*".

Conform cererii de chemare în judecată, încă una din cerințele reclamantei Gangan Maria a fost dispunerea de către instanța de judecată a încasării din contul lui Gangan Nicolae a pensiei de întreținere a copiilor minori ***** în suma fixă lunară în mărime de 2 000 lei.

Astfel, potrivit prevederilor art. 74 alin. (1) - (3) Codul familiei, *părinţii sânt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale*.

Conform prevederilor art. 76 alin.(1)-(2) Codul familiei, *în cazurile când părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului*.

Conform art. 18 alin. (1) al Convenţiei privind drepturile copiilor, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Conform art. 27 alin. (2) al aceleiaşi Convenţii, părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă

necesare dezvoltării copilului.

Astfel, instanţa conchide că întreţinerea oferită de părinte trebuie să corespundă integral necesităţilor respective şi să asigure dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului la un nivel corespunzător şi suficient pentru a nu leza interesele copilului.

În urma normelor legale supra indicate, instanța de apel constată ca fiind corect apreciat de instanța de judecată că pensia de întreținere a copilului minor, la caz, urmează a fi încasată în sumă fixă după cum a solicitat reclamanta.

Din considerentele menționate și pornind de la premisa că, apelantul este obligat în virtutea calităţii sale de părinte să-i asigure copilului său dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială la un nivel respectiv, pentru a nu leza interesele acestuia, Colegiul judiciar reține că prima instanță a făcut o justă concluzie cu privire la aceea că este necesar de a încasa de la Gangan Nicolae, în beneficiul Mariei Gangan, pensia de întreținere a copiilor minori ***** în mărime de 2 000 lei lunar începând cu data înaintării cererii de chemare în judecată – 23 septembrie 2022 până la atingerea majoratului de către copil.

Aici, Colegiul judiciar punctează că stabilirea unei pensii de întreținere a copilului minor mai mică decât cea stabilită de prima instanță, ar leza substanţial interesele copilului minor şi ar pune intimata într-o situaţie materială mai defavorabilă faţă de apelant.

E de menționat și faptul că conform datelor Biroului Naţional de Statistică a RM în anul 2023, minimul de existenţă (media anuală) pentru un copil minor de vârstă de la 7 – 17 ani, total pe țară , a constituit 3162, 20 lei. Colegiul denotă că, minimul de existență reprezintă un nivel minimal, care urmează să fie respectat în mod obligatoriu de ambele părinţi și în mod egal, în caz contrar va fi creat pericolul existenței copilului, ceea ce este inadmisibil. Totodată concluzia dată nu înseamnă că pensia de întreținere se stabilește în mărimea egală cu ½ din minimul de existență .

Astfel, potrivit art.2 al Legii nr. 152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existenţă, minimul de existenţă este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale şi a serviciilor pentru satisfacerea necesităţilor principale, menţinerea sănătăţii şi pentru susţinerea viabilității omului, iar potrivit art. 3 al aceleiaşi Legi, mărimea minimului de existenţă pentru o persoană se determină în lei pe fiecare lună.

Respectiv, în vederea necesității păstrării nivelului stabil de asigurare

material reieșind din necesitățile copilului minor ***** născut la *****, Colegiul concluzionează justă soluția instanței de fond privind încasarea de la Gangan Nicolae a pensiei de întreţinere în mod silit, or, copilul minor necesită o susţinere materială permanentă, fapt constatat indubitabil și de către instanța de judecată.

Totodată, respectarea minimului de existență asigură nu mai mult decât minimum de existență a copilului minor fără a acumula rezerve materiale în vederea dezvoltării decente a copilului pentru achitarea plăților suplementare în acest sens, inclusiv ore de lecții extrașcolare suplementare, antrenamente sportive, etc.

Nivelul pensiei stabilit de prima instanța se află într-o relație rezonabilă cu necesitățile copilului minor vis-a-vis de solvabilitatea ambilor părți, inclusiv a pârâtului. Colegiul denotă că, nivelul pensiei stabilit depășește în măsura admisibilă și necesară ½ cota parte din minimum de existență indicat de Biroul Naţional de Statistică a RM în anul 2023 (media anuală), pentru un copil minor de vârstă de la 7 – 17 ani, total pe țară, care a constituit 3 162, 20 lei.

De asemenea, Colegiul menționează că apelantul în cererea de apel înaintată nu a indicat esența şi temeiurile apelului, argumentul ilegalităţii hotărârii atacate, dar a menționat că hotărârea instanței de fond este nelegitimă în partea ce ține de cuantumul pensiei de întreținere.

Colegiul menționează că particularitatea specială a instanței de apel constă în faptul, că ea este îndepărtată de conținutul cererii de apel, de argumentele ei motivate, precum și verifică exclusiv legalitatea hotărârii judecătorești.

În urma celor indicate mai sus, Colegiul judiciar menționează că, în jurisprudența sa constantă, CtEDO, a statuat că art. 6 § 1 al Convenţiei nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinţei pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsită de șanse de succes. (cauza *Rebait şi alţii vs. Franţei*, Comisia Europeană a drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

Prin urmare, din considerentele menţionate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este legală și întemeiată, iar argumentele reprezentantului apelantului sunt declarative, Colegiul judiciar al Curţii de Apel Comrat ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menţine hotărârea primei instanţe fără careva modificări.

în conformitate cu cele expuse și conducându-se de art.385 lit.a), art.art.389, 390, 434 Cod de procedură civilă, colegiul judiciar al Curții de Apel Comrat

D E C I D E:

Se respinge ca nefondat apelul înaintat de avocatul Berezovschi Vladislav în interesele apelantului Gangan Nicolae.

Se menține hotărârea judecătoriei Cimișlia sediul central din 20 iunie 2023, adoptată pe pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Arseni Igor în interesele Gangan Maria către Gangan Nicolai, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Cimișlia privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție a RM în termen de 2 luni din momentul comunicării deciziei integrale.

Președinte de ședință, judecător:	Judecător:	Judecător:
Starciuc Ștefan	Fujenco Dmitrii	Colev Grigori